

SZKOŁA DLA INNOWATORA

Fundusze Europejskie
Inteligentny Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

PROJEKT REALIZOWANY JEST PRZEZ:

PARTNERAMI PROJEKTU SĄ:

PROJEKT WSPIERAJĄ:

Projekt Szkoła dla innowatora współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej, w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020, Priorytet 2: Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I, Działanie 2.4: „Współpraca w ramach krajowego systemu innowacji” PO IR, Poddziałanie 2.4.1. inno_LAB-Centrum analiz i pilotaży nowych instrumentów.

Budżet uczniowski

Karta zadania nr 43 dla nauczyciela/nauczycielki

Główne cele zadania

- ✓ Poznasz założenia budżetu uczniowskiego.
- ✓ Poznasz korzyści, jakie może odnieść społeczność szkolna dzięki funkcjonowaniu budżetu uczniowskiego.
- ✓ Poznasz rolę kampanii społecznych.
- ✓ Opracujesz akcję promocyjną.
- ✓ Rozwiniesz swoje umiejętności współpracy w zespole.
- ✓ Rozwiniesz umiejętności posługiwania się metodą burzy mózgów.

Kryteria sukcesu

- ✓ Aktywnie uczestniczysz w sesji kreatywnego myślenia – pracując w zespole, opracowujesz pomysły na akcję promocyjną.
- ✓ Podajesz różne pomysły i rozwijasz pomysły własne oraz innych.
- ✓ W razie potrzeby zmieniasz perspektywę i patrzysz na problem z innego punktu widzenia.
- ✓ Wyjaśniasz, czym jest budżet uczniowski.
- ✓ Wyjaśniasz, czym są kampanie społeczne i jaka jest ich rola.
- ✓ Planujesz rozdział środków w ramach budżetu uczniowskiego.
- ✓ Pracując w zespole, planujesz akcję na rzecz wprowadzenia budżetu uczniowskiego.

Zagadnienia z wiedzy o społeczeństwie (godzina wychowawcza)

- ✓ znaczenie aktywności obywatelskiej
- ✓ kampanie społeczne
- ✓ budżet uczniowski
- ✓ rozpoznawanie własnych potrzeb i potrzeb innych
- ✓ rozpoznawanie problemów najbliższego otoczenia i szukanie ich rozwiązań
- ✓ komunikowanie się w sprawach życia społecznego
- ✓ znajdowanie w mediach wiadomości na wskazany temat

Zagadnienia z matematyki

- ✓ sporządzanie budżetu przedsięwzięcia

Zagadnienia z plastyki

- ✓ plakat informacyjny

Odniesienia do podstawy programowej z wiedzy o społeczeństwie

- ✓ I.2. przedstawia zasady komunikowania się
- ✓ I.4. rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji

Odniesienia do podstawy programowej z plastyki

- ✓ II.4. projektuje graficzne formy użytkowe (zaproszenie, okładka, plakat)

Kompetencje proinnowacyjne

WIĄZKA	KOMPETENCJA	UMIEJĘTNOŚCI/ POSTAWY	SYTUACJE
WSPÓŁPRACA	WSPÓŁPRACA	osiąganie synergii	osiąganie synergii – planowanie w zespole akcji informacyjnej dotyczącej budżetu uczniowskiego
		wykorzystywanie zasobów i umiejętności innych na zasadzie win-win	wykorzystywanie zasobów i umiejętności innych osób, słuchanie sugestii innych, analiza pomysłów innych osób – planowanie w zespole akcji informacyjnej dotyczącej budżetu uczniowskiego
ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW	POWSTAWIANIE POMYSŁÓW	tworzenie pomysłów i rozwijanie pomysłów własnych oraz innych	generowanie pomysłów na kampanię promującą wprowadzenie budżetu uczniowskiego
SAMODZIELNOŚĆ MYŚLENIA	SAMODZIELNOŚĆ MYŚLENIA	zbieranie i selekcjonowanie niezbędnych/ wartościowych informacji	wyszukiwanie w Internecie informacji na temat kampanii społecznych i budżetów uczniowskich
	MYŚLENIE DYWERYGENCYJNE	patrzenie na problem z innego punktu widzenia	ocena, jak ważny jest podjęty problem – wprowadzenie w szkole budżetu uczniowskiego
ZARZĄDZANIE SOBĄ	UMIEJĘTNOŚĆ UCZENIA SIĘ	uczenie się	rozwijanie umiejętności korzystania z metody burzy mózgów
	WIZUALIZACJA PROBLEMU I ROZWIJANIE WYOBRAŹNI POPRZEC PRZYDATNE METAFORY	wyjaśnianie i nadawanie sensu światu dzięki komunikacji pośredniej, w tym metaforom, rysunkom, schematom	korzystanie ze schematu graficznego przy porządkowaniu pomysłów na rozwiązanie problemu
LIDERSTWO	PODEJMOWANIE DECYZJI	odpowiedzialność za decyzje	podejmowanie decyzji dotyczących wyboru grupy docelowej lub pomysłu na kampanię
	ZARZĄDZANIE ZMIANĄ I IMPROWIZACJA	radzenie sobie z niepewnością i zmianami	projektowanie zmian w szkole
		ocenie sił wspierających i hamujących realizację pomysłu	projektowanie zmian w szkole

Środki dydaktyczne (dla każdego ucznia/ każdej uczennicy)

- ✓ karta zadania „Budżet uczniowski”
- ✓ arkusze papieru
- ✓ samoprzylepne karteczki, mazaki, nożyczki, kartki, taśma klejąca
- ✓ kartki, pisaki
- ✓ komputer z dostępem do Internetu

Wyniki

Pracując w zespołach, uczniowie/uczennice zaplanują akcję na rzecz wprowadzenia budżetu uczniowskiego w ich szkole. Skorzystają z metody burzy mózgów.

Zadanie na etapie testowym. Możliwe modyfikowanie zadania i dostosowywanie go do możliwości i potrzeb nauczycieli i nauczycielek oraz uczniów i uczennic.

O ostatecznym kształcie zadania decyduje nauczyciel/nauczycielka.

Aktywność 1

Uczniowie/uczennice będą rozwiązywać zadanie w kilkusobowych zespołach. Przy ustalaniu składu zespołów warto mieć na uwadze kilka zasad:

- ✓ optymalny pod względem liczby członków/członkiń zespół nie powinien liczyć więcej niż 6 osób;
- ✓ najlepiej jest, jeśli znajdą się w nim osoby o zróżnicowanych mocnych stronach i kompetencjach, by uzupełniały się podczas realizacji zadania.

Możesz ustalić skład zespołu lub dać wybór samym uczniom/uczennicom.

Zadaniem zespołu będzie zaplanowanie akcji na rzecz wprowadzenia budżetu uczniowskiego w ich szkole.

Uczniowie/uczennice czytają podstawowe informacje na temat budżetu uczniowskiego.

Mogą zajrzeć do publikacji G. Całka i K. Kwapińskiej Budżet uczniowski. Nowy sposób aktywizacji uczniów i rad rodziców (Instytut Inicjatyw Pozarządowych, Warszawa 2017, http://ngos.pl/Budzet_uczniowski.pdf).

(karta zadania „Budżet uczniowski”)

Wskazówki

Przygotuj sam/sama lub z uczniami/uczennicami przestrzeń, w której będą mogli/mogły swobodnie pracować. Potrzebne będą: odpowiedniej wielkości stół, krzesła oraz miejsce do przyklejania arkuszy papieru i samoprzylepnych karteczek. Zaopatrz ich/je w samoprzylepne karteczki, mazaki, nożyczki, papier i taśmę klejącą – dzięki nim będzie łatwiej wizualizować pomysły.

Aktywność 2

Uczniowie/uczennice korzystają z wyszukiwarki internetowej, aby znaleźć informacje na temat realizowanych w różnych szkołach budżetów uczniowskich. Każdy członek/ każda członkini zespołu szuka odpowiedzi na następujące pytania:

- ✓ Jakie sumy były przeznaczone na budżety? Z jakich źródeł pochodziły?
- ✓ Jakie warunki musiały spełniać projekty biorące udział w konkursie?
- ✓ Jak wybierano projekty do realizacji?
- ✓ Jakiego rodzaju projekty pojawiały się w konkursach?

Dzielą się znalezionymi informacjami i wspólnie przygotowują odpowiedzi na postawione pytania.

(krok 1, karta zadania „Budżet uczniowski”)

Aktywność 3

Uczniowie/uczennice zastanawiają się wspólnie nad korzyściami z wprowadzenia budżetu uczniowskiego. Korzystają z metody burzy mózgów. Na górze tablicy lub plakatu zapisują temat burzy mózgów, na przykład: *Jakie korzyści miałyby nasza społeczność szkolna z wprowadzenia budżetu uczniowskiego?*

Określają zasady burzy mózgów. Zapisują je na tablicy lub na plakacie. Poznają przykładowe zasady.

Przechodzą do sesji pomysłów. Zgłaszają swoje pomysły na korzyści z wprowadzenia budżetu uczniowskiego. Wszystkie zapisują na tablicy, plakacie lub na kartkach samoprzylepnych. Kierują się zasadą, że żaden pomysł nie jest zły! Każdy warto przeanalizować.

Po zamknięciu sesji odczytują wszystkie zgłoszone pomysły. Mogą pojawić się pytania lub prośby o wyjaśnienia kierowane do autorów/autorek różnych propozycji.

Aktywność 3

Wybierają najlepsze pomysły. Głosują w celu wyłonienia najcenniejszych rozwiązań. Na przykład przyjmują, że każdy uczestnik/ każda uczestniczka ma do rozdania po trzy plusy dla najciekawszych i najtrafniejszych propozycji. Liczą, która propozycja uzyskała najwięcej punktów.

Odpowiadają na postawione wcześniej pytanie.

(krok 2, karta zadania „Budżet uczniowski”)

Aktywność 4

Uczniowie/uczennice podają kilka przykładów kampanii społecznych organizowanych w ich szkole, w środowisku lokalnym lub w całym kraju.

(krok 3, karta zadania „Budżet uczniowski”)

Materiały dla nauczyciela/nauczycielki

Kampania społeczna to zespół zaplanowanych, spójnych czynności komunikacyjnych mających:

- ✓ sprecyzowany cel – wywołanie określonej pożądanej zmiany społecznej;
- ✓ szerokie grono odbiorców/odbiorczyń;
- ✓ określone ramy czasowe;
- ✓ profesjonalny zespół realizatorów/realizaterek i zarządców/zarządczyń.

Materiały dla nauczyciela/nauczycielki

Kampania (akcja) społeczna jest szczególną formą komunikacji społecznej, czyli procesu oddziaływania na siebie jednostek, grup, instytucji czy organizacji poprzez przekazywane wzajemnie informacje. Ze względu na rodzaj stosowanych środków kampanie społeczne zaliczane są do form marketingu społecznego.

O sukcesie każdej akcji społecznej decyduje jej staranne zaplanowanie i przygotowanie. Większość działań podejmowanych przez organizatorów i organizatorki odbywa się bez udziału odbiorców/odbiorczyń. Prace te bywają żmudne i czasochłonne, ale od ich jakości zależy powodzenie całego przedsięwzięcia.

Każda akcja społeczna powinna:

- ✓ mieć jasno i precyzyjnie sformułowany cel;
- ✓ przyczyniać się do rozwiązania problemu istotnego dla określonej zbiorowości;
- ✓ być realizowana konsekwentnie, zgodnie z przyjętym harmonogramem działania;
- ✓ integrować środowisko lokalne;
- ✓ umacniać przekonanie, że działanie społeczne we współpracy przynosi wymierne korzyści.

Dodatkowe informacje o kampaniach społecznych w szkole:

- ✓ B. Wilimborek, Jak zorganizować efektywną kampanię społeczną? Poradnik dla młodzieży, Biuro Edukacji Urzędu m.st. Warszawy, http://edukacja.warszawa.pl/sites/edukacja/files/Zaj%C4%99cia%20pozaekcyjne/8649/attachments/jak_zorganizowac_efektywna_kampanie_spoleczna_w_szkole.pdf.

Aktywność 5

Uczniowie/uczennice zastanawiają się, kogo ze społeczności szkolnej należy pozyskać, by rozpocząć działania na rzecz wprowadzenia budżetu uczniowskiego. Ustalają w ten sposób grupę docelową, do której powinni kierować akcją promocyjną. Zapisują swoje ustalenia w karcie zadania.

Grupą docelową mogą być na przykład uczniowie i uczennice klas starszych, uczniowie i uczennice klas młodszych, rodzice uczniów i uczennic, nauczyciele i nauczycielki, dyrekcja, inni pracownicy i inne pracowniczki szkoły.

Zespół zapisuje w karcie zadania, jakie grupy docelowe wybrał.

(krok 4, karta zadania „Budżet uczniowski”)

Wskazówki

Jeżeli zadaniem zajmuje się kilka zespołów uczniowskich, to każdy z nich może brać pod uwagę inną grupę docelową.

Aktywność 6

Uczniowie/uczennice wybierają jedną z grup docelowych wypisanych w poprzednim kroku. Przeprowadzają burzę mózgów na temat: *Pomysły na kampanię na rzecz wprowadzenia budżetu uczniowskiego w naszej szkole.*

W pierwszym kroku burzy mózgów każda osoba zapisuje jak najwięcej swoich pomysłów na małych kartkach. Pracują indywidualnie i w milczeniu.

Członkowie/członkinie zespołu prezentują swoje pomysły. Mogą tymczasowo nakleić je na arkusz papieru. Mogą też pytać i prosić o wyjaśnienia autorów/autorki konkretnych pomysłów.

Aby wybrać najlepsze propozycje, korzystają z filtra pomysłów. W tym celu rysują na tablicy lub arkuszu papieru schemat układu współrzędnych.

Wybierają dwie kategorie zawierające pary przeciwstawnych cech i zapisują na osiach, na przykład:

- ✓ nakłady finansowe: drogo – tanio;
- ✓ czas realizacji: powoli – szybko;
- ✓ oryginalność: zwyczajne – nowoczesne;
- ✓ poziom trudności realizacji: trudne – łatwe.

W karcie zadania znajduje się przykład takiego schematu. Oczywiście zespół może wybrać inne cechy.

Uczniowie/uczennice przyklejają zgłoszone propozycje w odpowiednich miejscach na osi współrzędnych.

Poddają krótkiej analizie obraz, który wyłonił się po uporządkowaniu pomysłów. Z najkorzystniejszej ćwiartki wybierają kilka najbardziej obiecujących propozycji. Wybierają także jeden najbardziej oryginalny i najlepszy ich zdaniem pomysł, nawet jeśli znalazł się w innej ćwiartce.

Zapisują wybrane propozycje działań.

(krok 5, karta zadania „Budżet uczniowski”)

Aktywność 7

Uczniowie/uczennice wiedzą już, jakie działania chcą podjąć wobec danej grupy docelowej, żeby pozyskać ją jako sojusznika we wprowadzaniu budżetu uczniowskiego. Podejmują decyzję, co zrobić dalej z maksymalnie czterema wybranymi propozycjami. Na przykład:

- ✓ samodzielnie poprowadzą szkolną kampanię promocyjną;
- ✓ skorzystają z pomocy kolegów i koleżanek z klasy;
- ✓ przełożą pomysł przedstawicielom/przedstawicielkom samorządu klasowego lub samorządu szkolnego.

(krok 6, karta zadania „Budżet uczniowski”)

Aktywność 8

Uczniowie i uczennice wymyślają hasła reklamujące budżet uczniowski adresowane do wybranej przez nich grupy docelowej.

Wybierają jedno hasło i umieszczają je na plakacie wraz z opracowanymi przez siebie elementami graficznymi. Plakat powinien stanowić spójną, estetyczną i przemawiającą do danej grupy docelowej całość.

(krok 7, karta zadania „Budżet uczniowski”)

Aktywność 9

Uczniowie/uczennice trenują podział środków w ramach budżetu uczniowskiego.

Wiedząc, że rada rodziców przeznaczy na budżet uczniowski 3 000 zł, opisują sposób rozdzielenia tych środków.

Zakładając, że na projekt realizowany w ramach budżetu uczniowskiego mają przeznaczone 1 500 zł, ustalają, co można sfinansować za taką kwotę. Ma to być coś, czego odbiorcami i odbiorczyniami będą wszyscy uczniowie i wszystkie uczennice klas VII ich szkoły.

(krok 8, karta zadania „Budżet uczniowski”)

Aktywność 10

Uczniowie/uczennice podejmują decyzję, co zrobią dalej ze swoimi propozycjami. Mogą podzielić się nimi z uczniami i uczennicami, wywieszając plakaty w klasie lub na szkolnym korytarzu. Mogą przekazać efekty swojej pracy przedstawicielom/przedstawicielkom samorządu klasowego lub szkolnego. A może wymyślą jeszcze coś innego?

Zapisują, co postanowili/postanowiły zrobić.

(krok 9, karta zadania „Budżet uczniowski”)

Dodatkowe informacje na temat budżetów uczniowskich podano w źródłach.

Źródła

- ✓ B. Wilimborek, Jak zorganizować efektywną kampanię społeczną? Poradnik dla młodzieży, Biuro Edukacji Urzędu m.st. Warszawy, http://edukacja.warszawa.pl/sites/edukacja/files/Zaj%C4%99cia%20pozaekcyjne/8649/attachments/jak_zorganizowac_efektywna_kampanie_spoleczna_w_szkole.pdf
- ✓ G. Całek, K. Kwapińska, Budżet uczniowski. Nowy sposób aktywizacji uczniów i rad rodziców, Instytut Inicjatyw Pozarządowych, Warszawa 2017, http://ngos.pl/Budzet_uczniowski.pdf
- ✓ <http://sp76.wroclaw.pl/index.php/2-uncategorised/306-budzet-uczniowski>
- ✓ Kamila Grzenkowska, Chełm. „Ósemka” uczy najmłodszych zasad demokracji – w szkole wprowadzono Budżet Uczniowski, <https://www.gdansk.pl/wiadomosci/chelm-osemka-uczy-najmlodszych-zasad-demokracji-w-szkole-wprowadzono-budzet-uczniowski,a,65078>
- ✓ <http://sp8gda.pl/projekty/budzet-uczniowski-2018-2019/>
- ✓ Budżety uczniowskie w krakowskich szkołach, http://krakow.pl/aktualnosci/233438,26,komunikat,budzety_uczniowskie_w_krakowskich_szkolach.html
- ✓ <http://www.sp27gdansk.pl/samorzad-uczniowski/3876-budzet-uczniowski-propozycja-nr-3>
- ✓ <http://www.spwiechlice.pl/index.php/rodzice/budzet-uczniowski/2018-2019>
- ✓ <http://www.zsherbert.pl/budzet-uczniowski>
- ✓ https://sp51.lublin.eu/pliki/art/id_1090/zal/REGULAMIN_BUD%AFETU_UCZNIOWSKIEGO.pdf
- ✓ <https://www.zstiomeritum.edu.pl/aktualnosci/378-i-budzet-uczniowski-meritum-ruszyl-pelna-para>

(dostęp: marzec 2020 r.)

Komentarz

Jest to zadanie interdyscyplinarne łączące treści z **trzech przedmiotów**: **wiedzy o społeczeństwie (godziny wychowawczej), matematyki oraz plastyki**. Zadanie z **3. poziomu interdyscyplinarności**. Wszystkie trzy przedmioty są potrzebne do osiągnięcia nadrzędnego celu, czyli opracowania kampanii promującej wprowadzenie budżetu uczniowskiego.

Zadanie skoncentrowane na zagadnieniu opracowania pomysłu na kampanię społeczną dotyczącą budżetu uczniowskiego.

Zadanie problemowe typu „**Stwórz coś oryginalnego**” -uczniowie/uczennice tworzą kampanię społeczną.

Zadanie z udziałem grafiki – projektują plakat informacyjny. Korzystają ze schematu, który pomaga im uporządkować pomysły. Przekładają informacje z reprezentacji słownej/symbolicznej na graficzną i odwrotnie.

Zadanie dla eksperta/ekspertki – korzystają z wiedzy z matematyki do przygotowania kosztorysu i z plastyki do opracowania plakatu. **Zadanie dla praktykanta/praktykantki** – praktykują współpracę w zespole. **Zadanie dla nowicjusza/nowicjuszki** – poznają pojęcie budżetu uczniowskiego oraz różne kampanie społeczne.

Kontekst zadania: uczniowie/uczennice działają w dobrze znanej sobie rzeczywistości. Temat zadania dotyczy ich szkoły, a wypracowane propozycje można wykorzystać praktycznie, wprowadzając w szkole budżet uczniowski.

Komentarz

Uczniowie/uczennice rozwiązują zadanie **w zespole**.

Aktywność uczniów/uczennic polega na **pracy zespołowej z kartą zadania** i na **przygotowaniu plakatu** kampanii promującej wprowadzenie w szkole budżetu uczniowskiego.

Wprowadzasz w tematykę zadania. **Pomagasz** w doborze uczniów/uczennic w zespoły, **nadzorujesz** pracę zespołów.

Zadanie może być rozwiązywane **na lekcji** pod opieką nauczyciela/nauczycielki dowolnego przedmiotu lub **w cyklu lekcji** (lekcja wiedzy o społeczeństwie – lekcja plastyki – lekcja matematyki).

Zadanie jest bardzo **czasochłonne**, raczej **trudne**.

Warunkiem podjęcia się zadania jest **niefunkcjonowanie w szkole budżetu uczniowskiego**.

Centrum Edukacji Obywatelskiej
ul. Noakowskiego 10/1
00-666 Warszawa
(22) 875 85 97 wew. 109
szkoladlainnowatora@ceo.org.pl
www.szkoladlainnowatora.ceo.org.pl